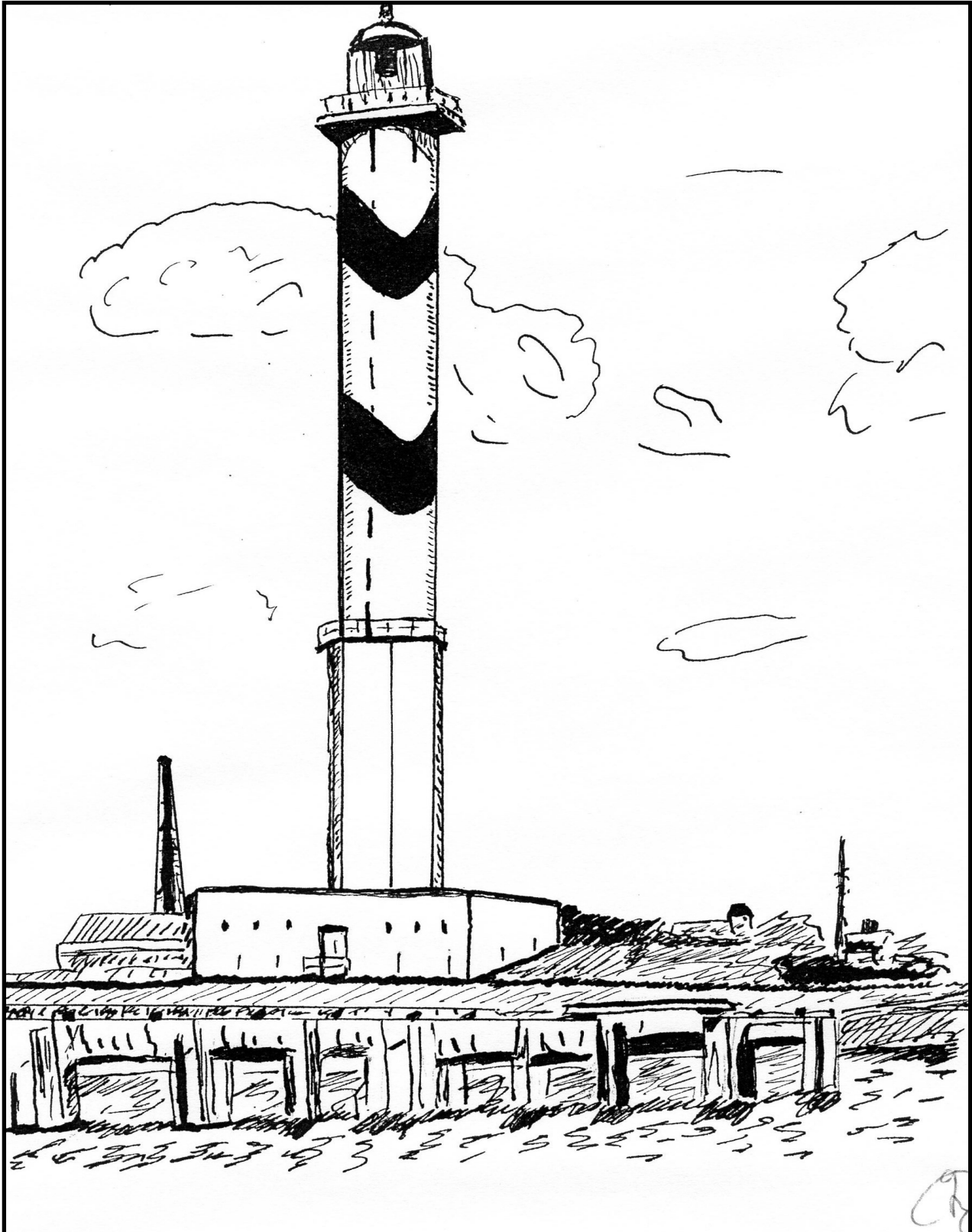

27ste JAARGANG - NUMMER 1 - 2015

JANUARI - FEBRUARI - MAART

GIDSENKRING LANGE NELLE OOSTENDE

Driemaandelijks tijdschrift—Afschriftkantoor Oostende 1 P409072
Afzendadres Christinastraat 67 8400 Oostende

De coverblz. 2015 is getekend door wijlen Richard Quaegebeur.

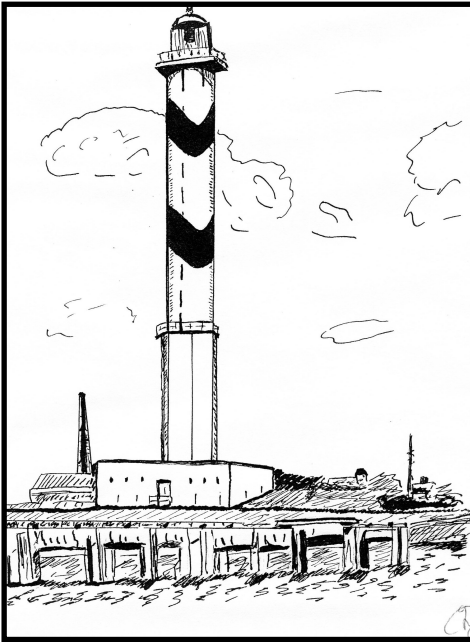
IN DIT NUMMER

03	Voorwoord	Marc Loy
04	Lidmaatschap	Redactie
05	Activiteiten	Redactie
10	Gelezen & gehoord & opgemerkt	Redactie
12	Hommage Jo Maes (1)	Dirk Beirens
22	Zingen voor het vorstenpaar (1968)	Martine Quaegebeur
26	De Springers van Oostende	Georges Ruys
32	Cateringpersoneel op de maalboten	Annie Storme & Arne Pyson

BEZOEK OOK ONZE WEBSITE
www.gidsenkringoostende.be

STEUNENDE LEDEN
Beirens André
Comeyne Boudewijn
Dumarey Roger
Fonteyne Jaak
Geldhof Ronny
Perdaens André
Provoost Anne
Van Hove Yasmina
Verborgh Johan
Versluys Willy

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
27ste jaargang
Nummer 1
Januari - februari - maart 2015

Colofon

Voorzitter: Marc Loy

Verantwoordelijke uitgever:
Marc Loy
Albert I - Promenade 3 / 21
8400 Oostende

Eindredactie, vormgeving en correspondentie
Dirk Beirens
dirkbeirens@telenet.be

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.

Overname van artikels/bijdragen **zonder
uitdrukkelijke copyrightvermelding**
mag mits bronvermelding.

Dispatching:
Tel. 059 80 73 81
e-mail: dispatching@gidsenkringoostende.be

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
BE91 3800 0491 8476

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 20€
Steunend lid: vanaf 25€

Website: www.gidsenkringoostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Voorwoord

Een kleine grootstad aan zee

Met haar net 70.000 inwoners catalogeert Oostende zich bij de provinciesteden. Maar dankzij de nabije zee en, met enige terugwerkende kracht, een baardige koning binnen eigen muren, mag onze stad zich een kleine grootstad noemen. Al anderhalve eeuw blijft ze kunstenaars inspireren, toeristen genereren en ondertussen ook 25 jaar gidsen enthousiasmeren. Toch kan die ondiepe plas voor onze deur vooral 's winters venijnig uithalen met schuimkoppende rollers van horizon tot branding, gezandstraalde wandeldijken en afkalvende groeistranden.

Maar geen nood. Het tweeluik *De Zee – Salut D'honneur Jan Hoet* levert een volwaardig alternatief voor een dagje winterse kust. Tijdens de scharniermaanden 2014-2015 zullen wellicht 150.000 à 200.000 geïnteresseerden deze tentoonstelling hebben bezocht. En zo voor één keer terecht de vloedlijn hebben geruild voor het cultuurevenement én de toeristische topattractie artistiek gefilterd door de ogen van onder meer William Turner, Gustave Courbet, Pierre Bonnard, René Magritte, Joseph Beuys, Pablo Picasso, Marcel Broodthaers, Roy Lichtenstein, John Baldessari, Jannis Kounellis, Bill Viola... .

Ensor, Spilliaert, Permeke en De Cordier: als inwoners van een immer transformerende stad waren ze alle vier als kunstschilders enorm geboeid door dezelfde eeuwige zee. Achtereenvolgens was dat voor de één een zee vol licht en lucht, voor de ander een verlaten, nachtelijke zee, voor de derde een kleibuine, pasteuze zee en voor de laatste een agressief dreigende, zwartgrijze zee.

Nog tot 19 april weten we de artistieke erfenis van die schare internationaal gerenommeerde kunstenaars verweven in ons stadspatroon. We zijn graag hun gastheren.

Marc Loy
Voorzitter

HERINNERING LIDMAATSCHAP 2015

WIE ZIJN BIJDRAGE 2015 NOG NIET BETAALD HEEFT, VINDT EEN OVERSCHRIJVING IN DIT NUMMER.

Het lidmaatschap 2015 gaat in op 1 januari 2015 en houdt in: ons driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en wetenschappelijke bijdragen en deelname (gratis of tegen verminderde prijs) aan onze voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen.

Als exclusieve extra krijgt u het waardevolle jaarboek 2015

Het lidmaatschap voor 2015 bedraagt:

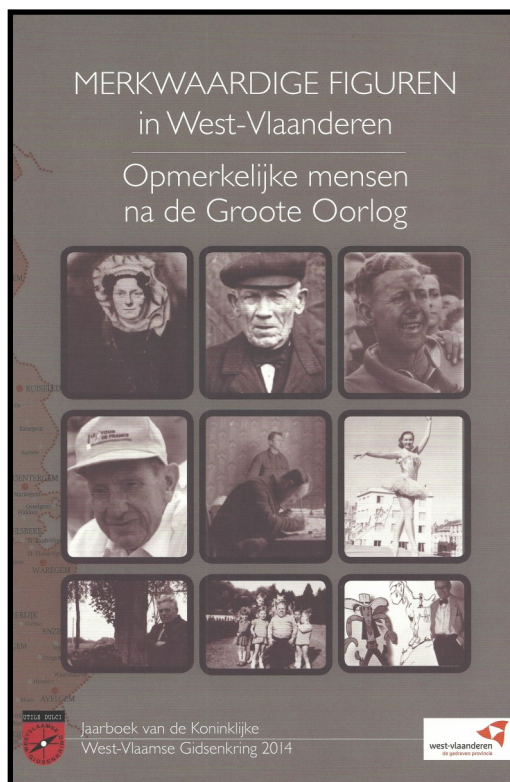
- gewoon lid: 15 euro (buitenland 20 euro);
- gezinskaart: 20 euro;
- steunend lid: vanaf 25 euro.

De bijdrage kan worden overgeschreven met het ingesloten formulier op bankrekening **BE91 3800 0491 8476** van Gidsenkring Lange Nelle Oostende vzw, Christinastraat 67 in 8400 Oostende

Als het leveringsadres verschilt van het adres van de opdrachtgever, wil dit adres vermelden in de mededeling. Leden met gezinskaart en steunende leden kunnen telkens met 2 personen aan de verscheidene activiteiten deelnemen.

Het bestuur dankt u alvast voor uw trouw, belangstelling en steun.

JAARBOEK 2014 voor de leden die lid zijn in 2014

EEN SAMENWERKINGSVERBAND VAN 9 WEST-VLAAMSE GIDSENKRINGEN

MERKWAARDIGE FIGUREN IN WEST-VL.

OPMERKELIJKE MENSEN NA DE GROOTE OORLOG

**OOSTENDE: M. Corman, R. d'Ivry, H. Baels,
M. de Hemptinne, M. & R. Antony, broers
Degrave & L. Lanoye-Jongbloet**

Leden kunnen op vertoon van hun lidmaatschapskaart 2014, dit jaarboek **ophalen bij Azuriet Reizen – Kastanjelaan 3 - Oostende.**

Het boek kan ook, mits voorafbetaling van €4, op rekeningnummer **BE91 3800 0491 8476** t.n.v. Gidsenkring Lange Nelle vzw, met vermelding "Jaarboek 2014" opgestuurd worden.

Extra exemplaren, prijs 10 euro (exclusief verzending) kunnen besteld worden bij Etienne Pitteljon via etienne.pitteljon@skynet.be

*Het bestuur van de Oostendse
Gidsenkring Lange Nelle*

*heeft de eer en het genoegen om zijn leden
uit te nodigen op de
nieuwjaarsreceptie anno 2015.*

Ze vindt plaats

*in het Spaans Huisje
Christinastraat 67 t/s
op zondag 8 februari
vanaf 11 uur.*

Graag **inschrijven voor 4 februari** bij Patricia patricia.veris@skynet.be
of bij Etienne etienne.pitteljon@skynet.be

**Zaterdag 14 februari 2015 :
“Lange Nelle” ontmoet “Valentijn” in Bredene vanaf 14 u.
wandeling & gezellig samenzijn**

De plaatselijke (ook van LN) gidsen laten u kennismaken met de **oude villawijk** in Bredene-Duinen. Komen o.a. aan bod: het ontstaan van de wijk, de nog bestaande villa's uit de belle époque en uit het interbellum, evolutie en uitbreiding, de impact van WO I & WO II, gerelateerde verhalen zoals de genesis van een groot bouwbedrijf.

De **wandeling** wordt afgesloten in een oude hoeve, nu de thuisbasis van de Bredense Heemkring Ter Cuere vzw. In het museumgedeelte kunt u de lopende tentoonstelling over WO I bezoeken.

Gidsenkring Lange Nelle nodigt ter gelegenheid van Valentijn alle deelnemers uit in het **Ter Cuere-cafeetje** voor een speciale boerenstuute; drank moet iedereen zelf betalen.

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris **voor 7 februari**
op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

Afspraak: 14 uur op het Duinenplein t.o.v. tramhalte Bredene-aan-Zee (zie ook “Blote Betsy”)

Duur: minstens 2 uur

- **Leden gratis** & niet-leden: € 2,5 euro
(gids, toegang museum, hapje inbegrepen; drank NIET)

**Zaterdag 14 maart 2015 om 14.30 uur:
GEGIDST BEZOEK in Mu.ZEE
“DE ZEE - SALUT D’HONNEUR JAN HOET”**

De zee is altijd een enorme inspiratiebron voor de kunsten geweest. Haar aantrekkingskracht is zonder enige twijfel toe te schrijven aan de almaar wisselende impressies. In haar oneindige schoonheid kan ze rustgevend zijn, maar in haar onvoorspelbaarheid wordt ze dan weer bedreigend. Kunstenaars zullen altijd gefascineerd blijven door haar eindeloze spel van licht, ruimte en beweging.

De Zee is een tentoonstelling die net als een golf ongreepbaar is, uitdeint, inslaat en sporen nalaat die keer op keer gewist worden door nieuw geweld. De Zee is een tentoonstelling in dialoog met Oostende, over meerdere locaties verspreid, met Mu.ZEE als vertrekpunt van deze ontdekkingstocht.

Jan Hoet zette de krijtlijnen uit voor dit evenement. Voor hem zou dit zijn laatste grote tentoonstelling worden. Op 27 februari 2014 moesten we echter afscheid nemen van onze curator, die zich tot zijn laatste weken heeft toegelegd op het project. Zo is de tentoonstelling uitgegroeid van een eerbetoon aan de zee tot een hommage aan Jan Hoet... een met grootse gebaren en kleine verhalen, een salut d'honneur. Meer info via www.dezee-oostende.be.

(<http://www.muzee.be/nl/muzee/t204250/de-zee-salut-d-honneur-jan-hoet>)

Praktisch

14.20 uur **Afspraak aan de balie** van Mu.ZEE, Romestraat 11, Oostende

Leden: gids & ingang = gratis & niet-leden: gids & ingang = € 10 euro

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

Zaterdag 28 maart 2015 : DAGUITSTAP ANTWERPEN

VOORAF: DEZE DAGUITSTAP GAAT DOOR!

Programma

9 uur Vertrek op de busparking aan het Maritiem Instituut (schuin over stadhuis)
Busrit Oostende > Antwerpen.

Gegidst bezoek aan het **Bunkermuseum (WOII) in Park Den Brandt** in Wilrijk.

12 uur Verplaatsing naar het Centrum van de stad Antwerpen (halte buurt Red Star
Line Museum en halte buurt kathedraal)

Vrije (middag) lunch > heel wat eetgelegenheden in beide voornoemde buurten:
't Eilandje & omgeving Grote Markt

14 uur Vrij bezoek tegen groepstarief aan het **Red Star Line Museum**
In het Red Star Line Museum staan verhalen centraal van de passagiers die met de Red
Star Line naar Amerika reisden op zoek naar geluk en een beter bestaan.
of Vrij bezoek/shopping centrum Antwerpen

16.30 uur Ophalen deelnemers (zie afspraken ter plaatse)
en busrit Antwerpen > Oostende

18 uur Voorziene aankomst busparking Oostende

Praktisch

Inschrijving bij secretaris Patricia Veris via patricia.veris@skynet.be

Betaling op LN-rekening Nr. **BE91 3800 0491 8476**
voor **28 februari 2015** met vermelding "Uitstap 28 mrt – aantal personen met keuze 1 of 2"

Keuze 1:

Bus + Bunkermuseum (gids) Park Den Brandt te Wilrijk + vrije namiddag A'pen: € 21

Keuze 2:

Bus + Bunkermuseum + (namiddag) Red Star Museum (**vrij** bezoek/groepstarief): € 27

Zaterdag 9 mei 2015 om 14.30 uur:

**“BEZOEK” aan het BEZOEKERSCENTRUM WESTFRONT
NIEUWPOORT & ONMIDDELLIJKE OMGEVING**

http://www.nieuwpoort.be/nieuwpoort/view/nl/nieuwpoort/de_groote_oorlog/westfront_nieuwpoort

Wat heeft Nieuwpoort gemeen met Namen, Brussel, Antwerpen, Gent, Kortrijk en Brugge? Overall staat een **ruiterstandbeeld van Albert I, de Koning-Soldaat**.

De rij bronzen ruiters markeert de loop van de Duitse invasie van België in 1914, die voor Nieuwpoort tot staan werd gebracht. Dat gebeurde door de kracht van het zeewater en het slim dirigeren van de sluizen.

Maar het water was niet alleen een bondgenoot: het veroordeelde Nieuwpoort ook tot het lot van eerste stad aan het Westfront en dus tot een genadeloze vernietiging. Honderd jaar later is het **Koning Albert I-gedenkteken** een serene plek in een weids landschap, met water aan alle kanten. De uitgelezen plaats om het verhaal van de onderwaterzetting te vertellen. Dat gebeurt in een hypermodern bezoekerscentrum pal onder het 2500m² grote terras van het monument, met een polyvalente binnencirkel en 3 tentoonstellingsvleugels. het geheel krijgt, heel toepasselijk, de naam '**Westfront Nieuwpoort**'.

In een **interactief computerspel** kunt u de sluizen van 1914 bedienen, terwijl u uitkijkt over het sluizencomplex zoals het nu is. Dat alles en nog veel meer in een open, lichte constructie van waaruit u een weids uitzicht hebt over het slagveld van weleer.

Praktisch

14.20 uur **Afspraak aan de ingang** van het bezoekerscentrum en start gidsbeurt

15.30 uur Wandelbezoek aan het sluizencomplex

16.30 uur Vrijblijvend gezellig samenzijn in etablissement Marktplaats Nieuwpoort

Begeleiding door LN-gids Katrien Denoo.

Leden: gids & ingang = gratis & niet-leden: gids & ingang = € 2,5 euro

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

Zondag 7 juni 2015 : NAPOLEONWANDELING in de Oostendse binnenstad

<https://www.waterloo2015.org/nl/geschiedenis/op-het-slagveld>

Ter gelegenheid van de tweehonderdste verjaardag van de historische gebeurtenis die heel Europa versteld heeft doen staan en de toekomst van onze contreien mee heeft gevormd, plant de vzw Bataille de Waterloo 1815 indrukwekkende reconstructies op een schaal die nog nooit eerder is vertoond in Europa: 5000 figuranten, 300 paarden en 100 stukken artilleriegeschut > **De Slag van Waterloo**

“Pas na het bezoek van Napoleon, in 1803, werd er weer werk gemaakt van de fortificaties. De vrede met Engeland was toen immers verbroken en Napoleon had plannen voor een invasie van Engeland (vandaar ook al de aandacht die de kust in het algemeen en Oostende in het bijzonder kreeg). De keizer wou eerst en vooral de havengeul beter laten versterken. In dat jaar werd de zgn. "Batterie du Musoir" of "Batterie Napoléon" opgericht op het oostwaarts gelegen staketsel. Normaliter moest er ook op het westelijk staketsel een dergelijke batterij komen, maar die werken zijn nooit uitgevoerd. Met het oog op de invasie werd het troepen-aantal op de Belgische kust drastisch verhoogd en werd nabij Oostende het kamp van Brugge opgericht. Daarnaast gaf de keizer ook zijn goedkeuring aan de plannen voor een spuikom met een nieuwe sluis (om de verzanding van de haven tegen te gaan). Maar wanneer Napoleon zijn plannen voor een invasie moest laten varen, verloor hij ook Oostende en haar verdedigingswerken uit het oog. Het kamp van Brugge werd in 1806 opgedoekt.

Uit: <http://www.oostende.be/product.aspx?id=11784> (achief Oostende)

Afspraak: 14 uur aan het Toerismebureau over het Casino-Kursaal.

Duur: 2 uur - **Leden gratis** & niet-leden: € 2,5 euro

Begeleiding door Piet Daman

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris

op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be

“Zee van cultuur: OOSTENDE”

Vier Touringleden, respectievelijk uit Moeskroen en Herzele, (her)ontdekken Oostende via de gegidste thematische wandeling “Oostende vanuit het standpunt van de kunstenaars”. Gids Christa Kurthen (LN): “De eigenlijke thuishaven van de Mercator is Antwerpen maar bij het (zogezegde) duizendjarig bestaan van de stad in 1964 heeft Oostende gevraagd om de Mercator te “lenen”; sindsdien ligt het schip hier.” Vervolgens gidst Christa het gezelschap in Mu.ZEE.

Na de lunch neemt gids Katrijn Compernelle (LN) over en begeleidt de toeristen naar het strand en vervolgens naar Cinema Capitole (videokunst van Bill Viola): “Deze video werd door Jan Hoet gevraagd voor zijn Documenta in Kassel in 1992.” Uiteindelijk stopt Katrijn hen in een billenkar of “kwistaks” waarmee ze de kunstpresentatie in het Thermae Palace bereiken.

Besluit: “De felicitaties aan de twee gidsen zijn unaniem. Zij lieten een ander Oostende zien en hun toelichtingen bij het aanschouwen van de kunst in de stad waren een boeiende verrijking.”

In: Touring Magazine nr. 226, jan/feb 2015, blz. 14-19

Meeslepend kortverhaal (90-tal blz.) in de gelijknamige bundel ISBN 978 90 450 1180 6

De droomster van Oostende

Van Eric-Emmanuel Schmitt, 2007
Vertaald door Eef Gratama, 2009

Achterflap: Een man trekt zich terug in het gezapige Oostende aan de Belgische kust om een verbroken relatie te verwerken. De eenzame Emma Van A., bij wie hij een kamer huurt, verrast hem met haar wonderlijke levensgeschiedenis, het relaas van een harts-tochtelijke liefde en vreemdsoortige erotiek. Verliest de vrouw zich in haar verzinsels of is het allemaal echt gebeurd?

Blz.19: “Hoewel ik nooit eerder in Oostende was geweest, kwamen er allerlei herinneringen bij me boven en gaf ik me over aan gewaarwordingen uit mijn kindertijd. (...) Net als vroeger liep ik tot halverwege mijn kuiten de golven in, maar durfde niet verder te gaan. Net als vroeger voelde ik me nietig onder deze onmetelijke hemel, bij deze onmetelijke zee.”

PRINTEN – PLOTTEN

KOPIEREN – DIGITALISEREN

INBINDEN – LAMINEREN

KANTOORARTIKELEN

STEMPELS – GRAVEERPLATEN

REPRODUX

Heilig Hartlaan 13

8400 OOSTENDE

Tel. 059/70.16.12

Fax 059/80.66.57

e-mail: reprodux@telenet.be

www.reprodux.be

Aan haar zonnebril te zien verwacht de Leeuw van den Hof een stralende zomer

In de Vlaanderenstraat 25-25A, rechts van het Ensorhuis, staat een rijzig art-decogetint appartementsgebouw, residentie “MAGERESLO” uit het interbellum.

Architect is Oostendenaar Bernard Christiaens (1906-1967), die heel wat gebouwen ontwierp in de stad.

Het opschrift “MAGERESLO” onder de betonnen luifel intrigeerde menig omhoog kijkende passant en gids. Blijkbaar verwijzen de letters naar de initialen van de namen van de toenmalige eigenaars. **Wie lost het namenraadsel op?**

Hommage JO MAES, ontwerper van de keramieken en glassculpturen in het Oostendse postgebouw (1)

Dirk Beirens (copyright)

Jozef-Frans Alfons Maes is thuis, op 't Sas, toen Bredene, geboren op 2 december 1923. Nog steeds staat het imposante huis (nu dokterswoning) aan de Prins Albertlaan 70. De half vrijstaande neoclassicistische herenwoning van 1861 was oorspronkelijk eigendom van de Oostendse blekersbaas Franciscus Maes-Declercq. In 1878 bouwde hij op het achterliggend perceel nieuwe bedrijfsgebouwen onder meer een was(blekers)- en een

Lijspreuk Jo Maes

strijkhuys (nu weer volop in!). Een stoomblekerij kwam erbij in 1886, voorheen werd de was “getrappeld”. De zoon van Franciscus Maes met dezelfde naam, Jo's grootvader Franciscus Maes-Montangie, nam begin 20ste eeuw de zaak over en breidde de stoomblekerij aanzienlijk uit.

Jo herinnert zich dat zijn grootouders contracten hadden met de grote Oostendse hotels waaraan ze lakens uitleenden en die onderhielden, i.c. wasten. Maar bij het uitbreken van WOI werden die hotels lazaretten en alle beschikbare lakens werden gestolen of versneden tot bandages. De familie Maes was “zijn grondstof” kwijt. Grootvader wilde ook niet voor de Duitsers werken, waarop die zijn machines weghaalden. Na de oorlog werd het bedrijf stopgezet.

Vader Alfons (1884-1973) was tijdens WOI onderwijzer en ging daarna als rekenplichtige werken in het reis- en dedouaneringskantoor “Agence Continentale & Anglaise” aan de Vindictivelaan 29 over het zeestation, tussen de Zuidstraat en het Waterhuis. Tijdens een bombardement is het gebouw vernietigd. Moeder Maria Louisa De Meester (1892-1977) was de zus van Julien, baanbreker van de radiotechniek in Oostende.

Advertentie in « Ostende et le Littoral Belge », 1932

Daarnaast was Jo's vader Alfons ook letterkundige (uitgaven in eigen beheer) met bv. novellen en vertellingen, verzen als *Eenige onder eenige* en schrijver van toneelwerken: De verzoening, Op Liza's verjaardag, Op Elzendale, Bulte, Standverschil en een “lustig zangspel” Het halssnoer. Bovendien was grootvader Franciscus Maes-Montangie, één der stichters van het toneelgezelschap Nut en Vermaak (1880).

Ook vader Alfons sr. en Jo's broer Alfons jr. zetten de familietraditie verder als voorzitter-regisseur van de genoemde toneelvereniging die nog steeds op de Oostendse planken actief is. Jo ontwierp de verenigingsvlag in 1955.

Beide ouders waren heel gelovig en christelijk geïnspireerd en eigenaardig genoeg zonden ze al hun zonen, dus ook Jo(zef), naar het **atheneum** opdat ze geen “eenzijdige overtuiging maar een wijde blik” zouden krijgen. “Sociaal-filosofisch-religieuze vorming moet je van thuis meekrijgen, daar word je opgevoed!” En dat beaamt Jo nog steeds.

In het gezin werden zeven jongens geboren, de oudste stierf op elfjarige leeftijd. Jules Maes (1912-1977), de tweede zoon, werd architect, bekend van hem is o.a. het witte NSYC-gebouw aan het westerstaketsel. De derde leefde amper enkele dagen. Nummer vier, Albert (1914-1981), werd witte pater in Afrika. Jan Maes (1916 – 1944) werd beeldhouwer en leraar, hij stierf in een Duits concentratiekamp. Nummer zes Alfons junior (1919-1997), werkte als rekenplichtige voor een middenstandsorganisatie. En “achterkommer” Jo, de enige nog in leven, zag als laatste in de rij het levenslicht vijf jaar na de vorige zoon.

In 1924, amper 6 maanden na Jo's geboorte, verhuisde het gezin naar de Peter Benoitstraat 60 in Oostende. Jo liep na het basisonderwijs school in het atheneum tot zijn 15de jaar. Daar volgde hij de Latijnse afdeling. Ook volgde hij vanaf zijn twaalfde les in fijschilderen bij VTS-lesgever Falijn uit Blankenberge. Dat vond plaats op de zolder van de Volksbond en enkele geïnteresseerde leerlingen kregen daarnaast ook les in stillevens schilderen. Kunstschilder Alfons Blomme had in Oostende een academie opgericht en was de eerste directeur. De **academielessen** werden toen 's avonds gegeven in de Koninklijke Stallingen (nu Sportcentrum). Jo kreeg daar les van Gustaaf Sorel in tekenen, stillevens en sierkunst. Dora Rommelaere leerde hem vorm- en kleurencompositie. Bij architect Corneau van de VTS bekwaamde Maes zich in het bouwkundig tekenen. Als vijftienjarige was hij heel degelijk voorbereid om het hoger onderwijs aan te vatten.

Na de Duitse inval in mei 1940 was Jo Maes met vrienden op de fiets naar Frankrijk gevlucht en hij kwam na heel wat vaak bange avonturen na drie maanden terug thuis: “Iets voor op de Duitsers, fiets (terug) gestolen, bewaakt kamp in Zuid-Frankrijk, toch geen legervrijwilliger in Noord-Afrika, verblijf in door Belgen uitgebate kasteelhoeve”.

Opleiding Sierkunsten (Toegepaste Kunsten) en Binnenhuisontwerp

Van 1939 tot 1946 studeerde hij wat langer dan normaal door de oorlogsomstandigheden aan de “Gentse Academie”, eigenlijk de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten (KASK). Het leerpakket bevatte o.a. toegepaste kunsten, binnenhuisarchitectuur, tekenen, schilderen, houtsnede, boekillustratie en grafiek.

In het academiejaar 1941-1942 kreeg hij 100% voor de boekillustratieopdracht “Juffrouw Symforosa”, een privé-uitgave van Felix Timmermans. Jo zond het naar Timmermans, kreeg het terug met een opdracht, maar het werkje is zoek geraakt. Jo tekende vervolgens als opdracht ook twee stripverhaalbladzijden (bv. Hoe Jantje visschen leerde).

Zo heeft hij in zijn laatste KASK-jaar Gaston Eysselinck leren kennen als één van z’n leraren binnenhuisarchitectuur. “Eysselinck was een impulsieve, hartelijke en soms koppige mens tegelijk; alvast een sterke en grote persoonlijkheid, die als humanist open stond voor diverse religieuze of filosofische overtuigingen.”

Omdat bij de **KASK-opleiding** geen algemene vakken geprogrammeerd stonden, was het niveau lager dan dat van de universiteit. Opdrachten zoals tekenen naar antieke koppen (bv. Mozes) en allerlei lichaamsafgietsels werden afgewisseld met kunstgeschiedenis, jawel, en puur technologische vakken zoals schilderen. Het viel Jo vaak ook zwaar om van Oostende naar Gent te sporen want de lessen vonden soms ’s avonds plaats.

KASK Academiejaar 1941-'42 (Maes is de tweede van rechts)

Tijdens zijn studentenperiode maakte Jo ook al decors, bv. voor de Koninklijke Schouwburg in de Van Iseghemlaan. Buurman in de P. Benoitstraat, Remi Ponjaert - met het latere pseudoniem Remi Van Duyn - was naast collegeonderwijzer ook regisseur van toneel en openluchtspettakels. Hij slaagde erin om voor zijn toneelgroep subsidie te verkrijgen en vroeg Jo decors te maken. Ontwerp Jo Maes >

In de nacht van 29-30 april 1942 werd de Oostendse Heilig Hartkerk door een vultreffer geraakt. Aannemer Smis deed voor de herstelling een beroep op beeldhouwer Jan Maes en broer Jo assisteerde hem als diener tijdens de schoolvakanties.

Nog voor hij op 5 september 1945 aan de Gentse Academie het **diploma binnenhuisontwerp** behaalde en de Koninklijke medaille voor grootste onderscheiding, ging hij aan de slag als interieur- en decoratieontwerper (1945 – 1948) bij de firma Galeyn in Oostende.

Zijn allereerste opdracht was de decoratie van het **hotel Continental** van hotel-, kursaal- en casinodirecteur Nellens. Jo ontwierp daarvoor 4 paneeltjes, de 4 jaargetijden. Voor de Baccarazaal van het voorlopige casino in **Chez Pan** in de toenmalige schouwburg tekende hij de 4 kaartkoninkinnen op glas, 2 m op 60 cm en een veel delicateser werk dan dat voor de post want het glas was maar 9 mm dik.

De studie en opleiding interieur (sierkunsten en binnenhuisarchitectuur) bevredigden zijn architectuuraspiraties. Eigenlijk wilde hij ook reizen om zijn horizon te verruimen want hij vond al altijd dat “een artiest die fundamentalist is, een moeilijke mens wordt.”

Op **12 januari 1946** huwde hij met Rosa Defer en in 1947 en 1949 werden respectievelijk de dochters Hendrika en Suzanne geboren. Jo Maes betrok in 1950 zijn eigen woning in de Stuverstraat. In 1964 verhuisde het gezin naar de Van Iseghemlaan en ten slotte vanaf 1972 naar de Groene Dreef in Sint-Martens-Latem, vooral omdat vader en de dochters toen in Gent werkten.

Leraar aan de Vrije Technische School (VTS>VTI)

Jo Maes' zeven jaar oudere broer Jan was beeldhouwer maar gaf vanaf 1935 ook deeltijds les aan de Vrij Technische School, het huidige Oostendse VTI. Zijn leerlingen van de A3-houtbewerking bracht hij tekenen en technische vakken bij. Op 14 december 1943 werd hij echter opgepakt door de gestapo omdat hij lid was van het geheim leger. Zoals op veel plaatsen waren er ook in de VTS twee kampen. Jan stierf in 1944 in het concentratiekamp Gross-Rosen. In september 1944, na de bevrijding, vroeg adjunct-directeur Karel Demeester aan Jo Maes om zijn broer Jan tijdelijk te vervangen. Maar Jo volgde ook nog les in Gent en men zorgde ervoor dat die zeven uur in het VTI op één dag gezet werden. Jo herinnert zich dat je zeker vanuit Oostende kon vertrekken ... maar je was nooit zeker wanneer je aankwam, want de trein stopte voor luchtalarm. In Gent had hij les tot 19.30 uur en de laatste trein naar Oostende vertrok om 20 uur, dat werd steeds sprinten met rollen onder de arm en boekentas in de hand. Jo Maes kreeg les en gaf les.

In 1948 kreeg hij een volledig lesrooster. **Hij** werd vast benoemd op 1 september 1950 en zal in het VTI blijven lesgeven tot 14 april 1969.

VTS Oostende lerarenkorps 1947: Jo Maes staat op de voorlaatste rij, de derde van rechts.

Jo Maes gaf tijdens zijn carrière technische vakken en technisch tekenen aan de A2- en A3-**bouwkunde** en was “de toegevoegde leraar” aan architect Leopold Corneau. Aan de meestal kleine klassen gaf hij perspectieftekenen, waarnemingstekenen, stijlleer en boetseren/mouleren, kleurenstudie en ook ontwerpen van glasramen, enz.; ook aan de **houtafdeling** gaf hij enkele lessen. Hij volgde geen syllabus maar gaf aan zijn leerlingen een reeks opdrachten: vorm leren door boetseren, bv. volute, acanthusblad. Dat was geïntegreerd werken, zodat de afgestudeerde leerlingen als bouwkundig tekenaar in dienst konden treden bij een architect. Een oud-leerling hout was de bekende beeldhouwer Gerard Holmens. Maes tekende in zijn VTI-carrière ook het snijwerk van de schouw in de eetplaats van de priesters (zeedijk).

Hij gaf in het begin les “om den brode” en vond geleidelijk aan ook voldoening in het onderwijzen: “Mijn leerlingen hadden respect voor mij. Je kunt een ionische zuil in een boek tonen en erover vertellen maar je kunt ze ook tekenen, zo kleepte ik mijn lessen stijlloos in.”

Voor het toenmalige Katholieke Hoger Instituut (nu KHBO > VIVES), een schoolcomplex gesigeneerd door architectenbureau Corneau- Devisscher (Oostende) met hoofdgebouw tussen de zeedijk en de Troonstraat, mocht Maes de 6 m grote "**De Zaaier**", (thema gekozen door rector Maes) ontwerpen, een centraal geplaatst bas-reliëf in kunststeen, gedateerd **1957**.

Jo benadrukt in dit werk de lichtplooien, het volume staat in functie van de belichting: “Om de lijnen te accentueren zet ik de figuur lichtjes binnen naar rechts, waarbij je een soort negatief-positieve uitwerking bekomt.”

Op de voegen van de glasdalletjes (foto midden) wordt het beeld gelijktijdig = tegelijk met opbouw) opgebouwd met het achterliggend glas. Er is een 5 cm dikke betoncoffrage, het beeld is 6 m hoog en ongeveer 15 cm dik op het hoogste punt.

Later kwam er boven de ingang van de westgevel van het B-gebouw een keramiek bas-reliëf van zijn hand, **de fysica**: warmte (vlammen), geluid (schelphoren), licht (zon), gas (lucht), vloeistof (waterkruik). De verschillende figuren worden verbonden door het geometrische spel van de metaalzwarte tegels.

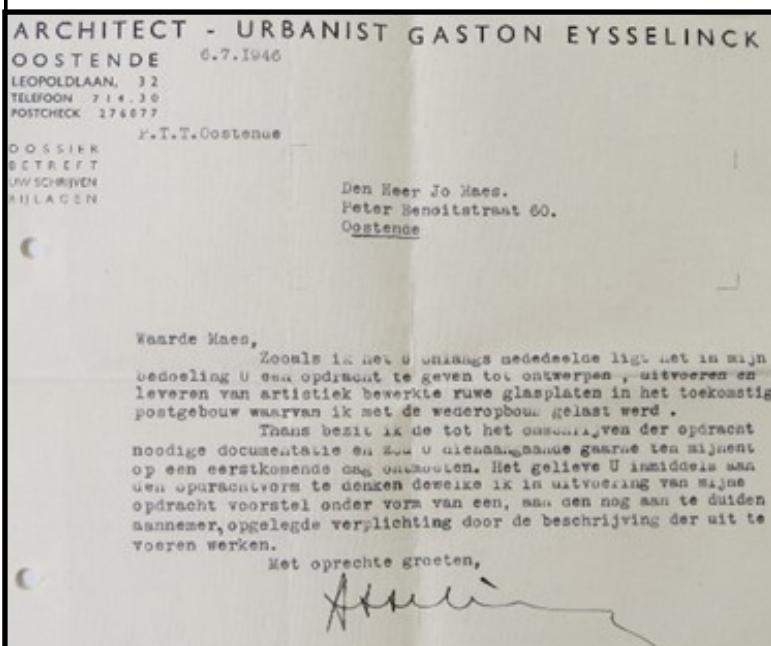
Het Postgebouw in Oostende

De Glasgravures (elk 1 m breed, 2 m hoog en 4 cm dik) > ook: glassculpturen

Architect Gaston Eysselinck werd in 1945 belast met het ontwerpen van het nieuwe gebouw voor Post, Telegrafie en Telefonie als vervanger van het door de Duitsers opgeblazen belle époque-exemplaar. De opdracht voor de 14 **glasgravures**, “gezandstraalde glasdallen” (= zware tegels), zo duidt Maes ze aan, in het RTT-gedeelte kwam er in **juli** 1946, kort daarop volgde die voor de keramieken. De panelen werden gezandstraald door de firma **Rigelle** uit Gent. Noch Eysselinck noch Maes mochten binnen in het atelier van Rigelle wegens allerlei beroepsgeheimen. De plaatsing van de eerste dallen gebeurde om diverse redenen pas vanaf november **1951**.

Briefje 06.07.1946 Eysselinck aan Den Heer Jo Maes, Peter Benoitstraat 60, Oostende:

*“Waarde Maes, Zoals ik het u onlangs mededeelde ligt het in mijn bedoeling u een opdracht te geven tot ontwerpen, uitvoeren en leveren van **artistiek bewerkte ruwe glasplaten** in het toekomstig postgebouw waarvan ik met de wederopbouw gelast werd. Thans bezit ik de tot het omschrijven der opdracht noodige documentatie en zou u dienaangaande gaarne ten mijnt op een eerstkomende dag ontmoeten. Het gelieve u inmiddels aan den opdrachtvorm te denken welke ik in uitvoering van mijne opdracht voorstel onder vorm van een, aan den nog aan te duiden aannemer, opgelegde verplichting door de beschrijving der uit te voeren werken. Met oprechte groeten.”*

stig postgebouw waarvan ik met de wederopbouw gelast werd. Thans bezit ik de tot het omschrijven der opdracht noodige documentatie en zou u dienaangaande gaarne ten mijnt op een eerstkomende dag ontmoeten. Het gelieve u inmiddels aan den opdrachtvorm te denken welke ik in uitvoering van mijne opdracht voorstel onder vorm van een, aan den nog aan te duiden aannemer, opgelegde verplichting door de beschrijving der uit te voeren werken. Met oprechte groeten.”

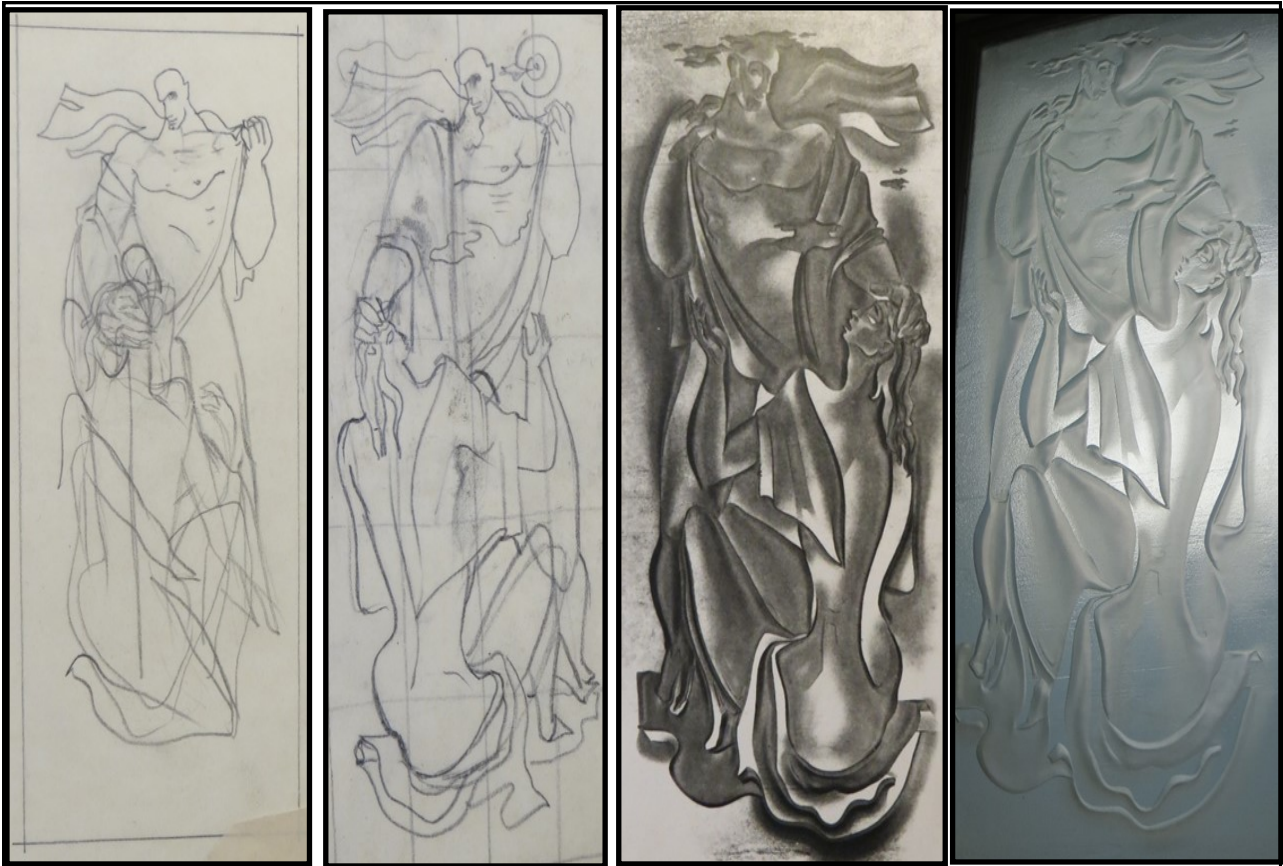
Het belangrijkste voor architect Eysselinck bij het aanbrengen van de glasdallen was om licht binnen te brengen in de RTT-ruimte. Hij maak-

te alleen van de gelegenheid gebruik om het geheel te verrijken met “betekenis”. Iedereen die meewerkte aan deze vorm van communicatie (RTT-medewerkers, kunstenaars, architecten, technici) werd op deze wijze gesublimeerd.

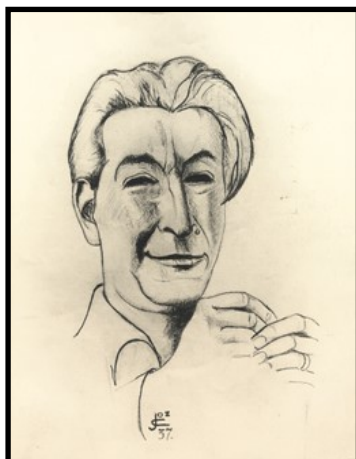
Details zijn dus niet belangrijk (je kunt inderdaad de afbeelding/tekening niet altijd scherp onderscheiden), wel dat het geheel van het kunstwerk in de architectuur past.

De **22-jarige** (!) Jo Maes kreeg van Eysselinck een Franstalig RTT-boekje met de geschiedenis van de telegrafie en telefonie, waaruit hij inspiratie kon halen.

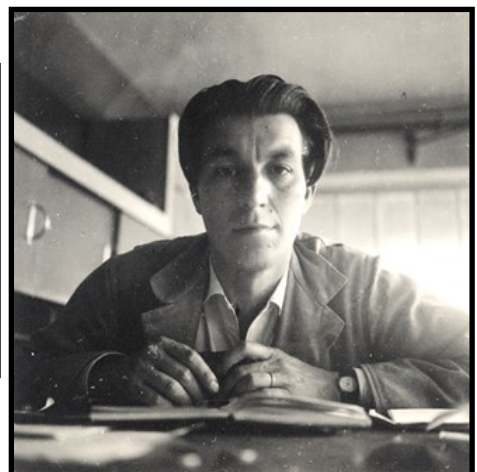
Achtereenvolgens zie je op de 14 glassculpturen: het verlangen om te communiceren, de bringer van boodschappen, communicerende vlaggen, het eerste elektromagnetisch apparaat, de onderzeese verbinding, het Hughes-apparaat, het ontstaan van de Belgische Natie, **het Sint-Maartensgebaar**, (zie boven) het Baudot-telegrafiesysteem, draadloos foto's doorseinen, communicatie land-zee-lucht, het oorlogsgeweld, een nieuw gebouw, de hoopvolle toekomst. Architect Eysselinck was verrast, "Ai, gie verdomme", vloekte hij, toen hij zijn eigen wezens-trekken herkende in de figuur op het voorlaatste glaspaneel "een nieuw RTT-gebouw". (tekening en foto uit archief Eysselinck, Design Museum Gent, met dank aan architect Marc Dubois))

Tekening Jozef Cantré 1937

Glassculptuur

Eysselinck in zijn atelier +/-1933

Om de bazen in Brussel (Regie voor Telegraaf en Telefoon) wat gerust te stellen zond Eyszelinck hen afbeeldingen van muurschilderingen van Maes die meer traditioneel en decoratief waren (Bv. van een hotel in Oostduinkerke).

De Keramieken (elk 7,5 m lang en 3,20 m hoog)

Eyszelinck zat te broeden op een invulling van de sluitwanden in de inkomhal. Jo Maes stelde **keramiek** voor en Eyszelinck reageerde direct: “Oké, maak maar twee projecten.”

Toen had Jo Maes nog geen telefoon. Eyszelinck stuurde hem gele postkaarten of telegrammen met instructies (bv. Kom dadelijk) vanuit de Leopold II-laan 32, waar een bemoeizieke conciërge hem uiteindelijk buitenpeste. Eyszelinck verhuisde naar de Kemmelbergstraat 36.

Om te werken aan de postkeramieken had Jo Maes minstens drie maanden nodig. Hij mocht weg van VTS/HTI-rector Maes maar moest zijn vervanger zelf betalen.

De keramieken werden vervaardigd door de firma **Florizoone** in Nieuwpoort. Dat was een zuivere steenbakkerij en het bedrijf had een ingenieur-chemist in dienst. Maanden werd er geoefend op de emails: staaltjes maken, kleuren mengen, ...

Eind september 1946 bezocht een delegatie met Jo Maes de steenbakkerij Florizoone in Nieuwpoort maar door allerlei tegenkantingen van o.a. de Regie kon men pas eind 1950 beginnen werken en pas eind 1951, begin 1952 werden de keramieken geplaatst.

De pers was unaniem lovend: “Deze kunststukken hebben alle verwachtingen overtroffen, zowel wat uitbeelding als kleur betreft” (Het Kustblad 08.02.1952) en “De voorstellingen zijn zeer expressief ondanks hun opzettelijke soberheid: hier geen onbesuisde experimenten maar moderne lijnen in functie van een vooropgezette gedachte.” (De Zee-wacht 15.01.1954)

De architect had het idee om de postgeschiedenis geïllustreerd voor te stellen. Realiteit hoefde niet.

In de ene keramiek (105 stukken) zie je verwijzingen naar het postverkeer in het **verleden**: de witte postduif als symbool van de eerste verbindingen, een postdiligentie die voortsjokt door onherbergzame wouden en moerassen, een krachtige expressie van de paarden die door een man met hoorn bedwongen worden, een schild met hoorn op de postkoets en een kruik die naar een taverne verwijst. Jo Maes had de gewoonte om mannen donkerder en vrouwen bleker weer te geven.

proefopstelling

In de andere keramiek (93 stukken) met het postverkeer in de **toekomst** staan de allegorische beelden (zeemeermin, pegasus of het vliegend paard, de centaur>half mens, half paard) op het voorplan en de “moderne” transportmiddelen (schip, vliegtuig, trein) op het achterplan. Linksonder is een kompas afgebeeld. Keramieken moeten volgens Jo vertellen en tegelijk illustratief zijn.

“Beide werken van Jo Maes zijn geen wandversieringen geworden, omdat Eysselinck ze op een zeer creatieve manier aan zijn architectuur kon toevoegen. In het **postgebouw** kan men niet spreken van een toevoeging van sculpturaal werk, wel van een intelligent gerealiseerde confrontatie en samenspel tussen een architect en een plastisch kunstenaar, en dit tot één van de meest geslaagde voorbeelden in de Belgische naoorlogse architectuur.” (Marc Dubois, *architect Gaston Eysselinck, de fatale ontgoocheling, zijn werk in Oostende 1945/1953*).

ALLE werktekeningen moesten volgens contract verbrand worden; Eysselinck wilde niet dat iets “hermaakt” werd als het stuk was, er moest maar iets nieuws gemaakt worden.

De Brievenbus

Bovendien mocht Maes de **afsluitplaat** op de brievenbus buiten ontwerpen. Het werd een dekplaat met de “Negen Provinciën”. Koperslager Brondel maakte ze in gedreven koper; ondertussen is het handvat (‘dantave’) afgebroken en/of gestolen en er kwam een ijzeren in de plaats die ook verdween.

wordt vervolgd

Zingen voor het vorstenpaar in 1968

Martine Quaegebeur

Na deelname aan de schiftingsproeven voor de wedstrijd "Radioschoolkoor 1968" georganiseerd door de BRT, werd het koor van de voorbereidende afdeling van het Koninklijk Lyceum van Oostende uitverkoren onder 14 finalisten. In 'De Zeewacht' van vrijdag 21 juni 1968 schreef men dat het meisjeskoor van het Lyceum van Oostende erin slaagde om zich bij de finalisten te rangschikken. Dit schrijven had bij onze koorleidster, Mevr. Aimée Thonon, enigszins tot ongenoegen geleid. Zij was van mening dat de volledige naam van de school uitdrukkelijk vermeld diende te worden in de krant, want bij de lezer kon dit aanleiding geven tot verwarring, een link met het andere Lyceum van Oostende. In het 'Nieuwsblad van de Kust' daarentegen van 13 juni 1968, stond de naam van de school wel volledig uitgeschreven. Het lag dus aan het weekblad 'De Zeewacht' die fout of toch onvolledig berichtte.

Wellicht was Mevr. Lottin, directrice van onze school, er ook niet over te spreken. Als directrice van het Koninklijk Lyceum van Oostende bewaakte zij de reputatie van de school. Al bij al was haar schoolkoor van de bovenste plank. In 1968 werd ons schoolkoor, onder leiding van mevr. Aimée Thonon en de deskundige begeleiding van de Oostendse pianiste Mireille Vierstraete, voor de eerste keer laureaat in de reeks officieel onderwijs in de BRT-wedstrijd voor radioschoolkoren. Voor de 4de keer werd het ook 1ste gerangschikt van West-Vlaanderen. Wij waren zielsgelukkig en trots op onze prestatie. Zowel in het 'Nieuwsblad van de Kust' van donderdag 4 juli 1968 als in 'De Zeewacht' van vrijdag 5 juli 1968 werd er een uitvoerige artikel aan gewijd. Toen schreef 'De Zeewacht' niet meer over het meisjeskoor van het Lyceum, maar wel degelijk over het kinderkoor van het Koninklijk Lyceum van Oostende dat de 1ste Prijs van België behaalde.

De geselecteerde meisjes van het koor van het Koninklijk Lyceum van Oostende in het Kasteel van Laken (Zaterdag 21 december 1968)

In het midden achteraan: Koningin Fabiola, Koning Boudewijn, pianobegeleidster Mireille Vierstraete en koorleidster Aimée Thonon. Vooraan rechts: Mevr. Lottin, directrice van de school

Naar aanleiding van deze onderscheiding, kregen wij een uitnodiging om op zaterdag 21 december 1968 kerstliederen te zingen voor ons vorstenpaar in het Kasteel van Laken. Het nieuws was als een geschenk uit de hemel, een ultieme bekroning van onze 1ste Prijs in de Wedstrijd “Radioschoolkoren 1968”.

De vele repetities voor het optreden in het Kasteel van Laken, gingen door in de grote turnzaal van de school, want de akoestiek was er zeer goed. Meestal repeteerden we 's zaterdags of 's woensdags juist na de schooluren of op woensdag- en zaterdagnamiddag. In de grote hall beneden, waar ook geturnd werd, hing een bord waarop onze koorleidster de dagen en uren van de repetities schreef. Bij aanvang van het instuderen van de nieuwe liederen nam mevr. Aimée Thonon zowel de altjes, de mezzo's als de sopraantjes steeds afzonderlijk. Wanneer de melodie dan goed in het gehoor lag, nam onze koorleidster telkens 2 stemmen tezamen en pas daarna de 3 koorstemmen. Toen we samen zongen, hoorden we hoe mooi de uiteindelijke samenzang wel klonk.

Destijds duldde mevr. Aimée Thonon geen afwezigheid van haar koorleden. Zij riep de namen af om onze aanwezigheid te controleren. En wee diegenen die er niet waren! Praktisch resulteerde dit in uitsluiting. Onze gedreven dirigente stond erop dat wij met wijd open mond zongen. Het was onze eerste onderricht in zang. Aimée Thonon zong ons stukjes van de liederen voor. Zij had een mooie, fijne sopraanstem.

Tijdens de repetities mocht absoluut niet gepraat worden, want praten was uit den boze en slecht voor de stem. Wij die het waagden toch te praten, werden daarop attent gemaakt. Dan vroeg mevr. Aimée Thonon waarover wij aan het praten waren, waarop we beschamend antwoordden. Als straf kregen we de opdracht om een opstel te maken over hetgeen we hadden gepraat.

Tegen de volgende repetitie diende het opstel ingediend te worden. Ooit had ook ik een opstel aan mijn been. In feite was mevr. Aimée Thonon een uitstekende dirigente en pedagoge. Enigszins was zij streng, maar aan de andere kant, zo innemend. Zij noemde ons 'Pietjes' en wij adoreerden haar. Aimée Thonon was een dynamische persoonlijkheid. Zij was als het ware een tweede moederfiguur die we koesterden en voor wie wij één en al bewondering hadden.

De turnlerares, die ook na schooltijd les gaf, was misnoegd over het feit dat het schoolkoor alsmear in de grote turnzaal mocht repeteren, terwijl zij met haar leerlingen genoeg moest nemen met de kleinere turnzaal beneden. Zij ging er helemaal niet mee akkoord dat de turnzaal, waar alle nodige turntoestellen stonden, zomaar door het koor kon ingenomen worden. Ze deinsde er niet voor terug om in het openbaar haar ongenoegen te uiten. Mevr. Lottin, directrice van de school, droeg het schoolkoor op handen en trok partij voor onze koorleidster. Zij gaf de toestemming dat het koor permanent de grote turnzaal mocht innemen, want de akoestiek was er zo goed dat het enkel het koor ten goede kon komen. Vanaf toen waren turnlerares en koorleidster maar kwade vriendinnen!

We repeteerden dus intensief verder in de grote turnzaal. Twee Spaanse kerstliederen, speciaal voor de koningin uitgekozen, werden op het repertoire gezet. De Spaanse liederen zouden de koningin zonder enige twijfel bekoren, maar van Spaans hadden we geen kaas gegeten.

Het was een taal waarmee wij geen band hadden en voor ons was het Spaans maar moeilijk uit te spreken. Om dit probleem op te lossen, kwam Anto Diez, echtgenoot van Aimée Thonon, de repetities opluisteren. Hij was een bekende kunstenaar, een zeer vriendelijke en charmante persoonlijkheid. Zelf van Spaanse afkomst, schaaftde hij hier en daar onze uitspraak bij, want alles moest perfect zijn, zo ook onze uitspraak.

Tijdens de generale repetitie werd er gesproken over de aanspreektitel van de koning en de koningin. Voor de Koning was dit 'Sire', voor de Koningin 'Mevrouw'. Onze kledij diende piekfijn in orde te zijn. Voor de jongste meisjes was dit een groen kleedje zonder mouwen, met bovenaan witgroene streepjes. De oudere meisjes waren in een wit bloesje met zwart strikje en groenachtig rokje gekleed. De jongste meisjes hadden witte sokjes aan, de oudere meisjes panty's. We droegen kraaknette witte handschoenen en de groene kaften voor onze liedteksten, waren geassorteerd met onze kledij. Niets mocht over het hoofd worden gezien. We leefden als het ware in een ander tijdperk.

Bijgevolg had ons optreden heel wat stress te weeggebracht. De dag van ons optreden, zaterdag 21 december 1968, vergat ik thuis inderhaast mijn groene kافت met de liedteksten. Mevr. Aimée Thonon was er niet tevreden mee, maar geen nood, ze had reservekaften met liedteksten bij zich en het probleem was opgelost. Ik kon de liederen al lang van buiten, maar ik kon niet naast de anderen staan zonder kافت.

Gedurende onze busreis naar Brussel mocht evengoed niet gepraat worden. Onze koorleider had ons gevraagd om rauwe wortelen mee te brengen en die in de bus op te eten. Ze beklemtoonde dat dit goed was voor de stem. Ze kwam rond met Euphonsiroop en wij waren verplicht een lepel in onze keel te laten glijden. Niet bepaald lekker, maar zo zouden we goed bij stem zijn voor ons optreden. Enkele meisjes werden wagenziek en kotsten het er allemaal weer uit. Het probleem werd evenwel opgelost door de beschikbare plastiC zakjes in de bus.

Directrice mevr. Lottin was erg bevreesd om te laat te komen. Bovendien dienden we een hele tijd te wachten voor het hekken van het Paleis van Laken. We waren dan ook redelijk zenuwachtig voor het optreden.

We stelden ons op in de grote hall van het Paleis, verstijfd van spanning. Wellicht viel dit meteen op bij ons geliefd vorstenpaar toen ze de grote zaal binnenstapten en ons hartelijk verwelkomden. Ook onze koorleider had het opgemerkt, maar stelde ons gerust. Na deze verademing, verliep ons optreden vlekkeloos. Aan de piano werden wij vakkundig begeleid door Mireille Vierstraete.

Ons vorstenpaar was zeer verheugd over ons optreden. Vooral Koningin Fabiola was verrukt over de twee Spaanse kerstliederen die wij speciaal voor haar hadden gezongen. De Koningin was enorm geïnteresseerd in onze zang- en schoolopleiding. Zo vroeg zij mij wat mijn moeilijkste vak was op school. Ik antwoordde, ietwat bedeesd, dat dit het Nederlands was, want ik deed noch graag dictee noch graag opstel. Daarop antwoordde de koningin: "*Het Nederlands is een mooie taal, maar is inderdaad... niet zo gemakkelijk*". Later zou ik te weten komen dat Koningin Fabiola een enorme inspanning deed om het Nederlands aan te leren. Wat mij opviel was de warme uitstraling en liefdevolle toewijding van ons vorstenpaar. Het was niet de eerste keer dat ik ons vorstenpaar in levende lijve zag, maar wel de eerste keer dat ik hen van zo dichtbij zag en hoorde spreken. Ik merkte op dat Koningin Fabiola een lage stem had.

Het gesprek met ons vorstenpaar verliep enigszins gemoedelijk. Maar opeens werd een dubbele deur geopend en twee donkerkleurige kortharige identieke teckels stormden de zaal binnen. Heel spontaan wierp ons vorstenpaar hen een balpen toe. Kwispelend en met nieuwsgierige oogjes baanden de teckels zich een weg tussen ons, de balpen beetvast. Het was geen alledaags gezicht, dit hadden we nog nooit gezien. Meteen was alle ijs en stijfheid gebroken en werd er uitbundig gelachen. Koningin Fabiola was zo lief en vroeg aan één van onze koorleden om een liedje te zingen, om het even welk. Het meisje, enigszins wat verlegen, zocht in haar kافت.

Met rode kaakjes haalde ze er een liedje uit, begon te zingen en opeens begonnen de twee hartveroverende teckels van Koning Boudewijn en Koningin Fabiola ijverig mee te zingen. Daarmee was alle spanning voorgoed verdwenen.

Naar aanleiding van onze uitnodiging op het Koninklijk Paleis van Laken, schonk, mevr. Aimée Thonon het vorstenpaar een tekening van haar echtgenoot Anto Diez. Namens het koor en het Koninklijk Lyceum van Oostende werd aan de Koning en de Koningin ook een keramiek van Paul Vermeire aangeboden.

Het was een succesvol optreden geworden.

Nadien werden wij door Koning Boudewijn en Koningin Fabiola uitgenodigd op een fijne broodmaaltijd: groentebouillon, sandwiches met kaas of hesp en lekkere chocolademelk. Alle remmen waren nu losgelaten. Ikzelf voelde mij daar niet goed bij, want wij waren toch op bezoek bij de Koning en de Koningin! Maar onze koorleidster zei er niet veel op en voelde empathie. We hadden immers vol spanning gezeten en een hele prestatie geleverd. Dit mocht dan ook wel eens. Daarna lachte ik hardop mee met mijn koorvriendinnen en het werd een gezellig samenzijn.

Met de mooiste herinneringen keerden we huiswaarts waar we bijlange nog niet uitgepraat waren en heel wat te vertellen hadden over deze bijzondere mooie dag.

We zullen deze periode blijven herinneren als een aangename en plezierige tijd. Later zou het schoolkoor, onder leiding van mevr. Aimée Thonon, meerdere prijzen in de wacht slepen. Onder het directeurschap van de Heer Smis-saert, zou Aimée Thonon zich evenwel afsplitsen van de school en haar eigen weg gaan. Zij zou 6 koren oprichten en daarmee furore maken tot ver in het buitenland. Voor haar muzikale verdienste zou mevr. Aimée Thonon dan ook verscheidene keren gelauwerd worden.

Bronnen

Nieuwsblad van de Kust, donderdag 13 juni 1968 23ste jaar nr. 24

Nieuwsblad van de Kust, donderdag 4 juli 1968 23ste jaar nr. 27

Nieuwsblad van de Kust, donderdag 4 juli 1968 23ste jaar nr. 27

Nieuwsblad van de Kust, donderdag 26 december 1968 23ste jaar nr. 52

De Zeewacht, vrijdag 21 juni 1968 nr. 25

De Zeewacht, vrijdag 5 juli 1968 nr. 27

**Met dank aan Caroline Gaziano
en Mireille Vierstraete**

Een vergeten peloton, de “Springers” van Oostende

Georges Ruys

Tijdens het Beleg van Oostende 1601-1604 werd door de stadsmagistraten een speciale groep opgericht die men de “Springers” noemde.

Bedoeling was te infiltreren in de overstroomde schorren rondom de vestingstad Oostende en de vijand uit het niemandsland te houden. Met hun lange stokken konden de leden vrij eenvoudig, mits een goede fysiek, grachten en kreken oversteken zonder eerst nutteloos kilometers omwegen te moeten afleggen in het zompige gebied waar het water bij elk getij alles overstroomde. De springers opereerden meestal in kleine groepjes. Ze droegen een musket (5 à 9 kg zwaar) en een springstok. De lengte van die stok was afhankelijk van de breedte van de plassen die ze dachten over te steken.

Soms zal er wel een in het zilte sop neergekomen zijn, maar in jeugdige onbezonnenheid en bij goede afloop, zal dat alleen maar de hilariteit opgewekt hebben. Op te merken valt dat in die tijd slechts weinigen konden zwemmen.

Nu is deze activiteit bekend als een zomersport waarbij een atleet met een polsstok een zo groot mogelijke afstand tracht te overbruggen. In het waterrijke Nederland spreekt men van Fierljeppen en wordt deze sport druk beoefend, individueel en in clubverband. (afstanden tot 20 meter worden regelmatig gehaald.)

Zie foto hieronder: <http://www.opdnakker.nl/workshop-fierljeppen>.

Het is niet de bedoeling de lezer te belasten met droge getallen of hier het Beleg uit de doeken te doen. Toch is het nodig om de activiteiten van deze speciale groep in een groter geheel te kaderen.

Periode

Halfweg de 16^e eeuw brak de Tachtigjarige Oorlog uit wat meteen de aanzet gaf om overal en ook hier te Oostende vanaf 1572 versterkingen te bouwen tegen de plunderende benden die overal rondtrokken. Oostende werd een vestingstad.

De toestand in 1589 was dusdanig dat de Nederlanden verdeeld waren in:

-de vrijgevochten noordelijke gewesten (de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden), (het huidig Nederland) met het calvinisme als overheersende godsdienst.

- de zuidelijke gewesten, (vooral huidig België): waar met de hulp van de Spaanse troepen de Bourgondisch-Habsburgse dynastie de plak zwaaide met het rooms-katholicisme als godsdienst.

Vele Vlaamse steden kozen voor een aansluiting bij de Nederlandse opstand. (= de Staatsen). Maar toen aartshertog Albrecht van Oostenrijk en aartshertogin Isabella van Spanje gewapenderhand ingrepen in Vlaanderen kozen de meeste Vlaamse steden voor een terugkeer en trouw aan de Spaanse Nederlanden. Oostende bleef koppig de Staatsen trouw.

Toestand in de stad

In Oostende waren Hollanders, Engelse huurotroepen van de Staatsen - een bont allegaartje - en de eigen troepen gelegerd ter bescherming van de stad.

Een afdoend verweermiddel was het doorsteken van de Noorderdijk zodat de achterliggende polders van de stad onder water werden gezet bij vloed.

Een mengeling van brak en zout water overspoelde deze gebieden tweemaal per dag zodat een bijna ontoegankelijk gebied rond de stad ontstond.

Voor Oostende was deze natuurlijke bescherming een grote troef: schorren en slikken zover het oog reikt. Los daarvan zal het springen of fierljeppen hier wel ontstaan zijn van zodra deze grotendeels waterrijke gebieden moesten doorkruist worden en afstanden worden ingekort.

Een dergelijke toestand kan men nog dagelijks beleven in het Verdronken Land van Saeftinghe (Emmadorp) in de Provincie Zeeuws-Vlaanderen, bij de Nederlands-Belgische grens, waar het water van de Westerschelde bij vloed het meer dan 3.600 ha schorregebied overstroomt met zee- en rivierwater.

Voor de veiligheid is een groot deel van het gebied niet vrij toegankelijk, want in de vlakke schorren stijgt de vloed angstwekkend snel. Er zijn wel gidsen die het gebied als hun broekzak kennen en groepen bezoekers begeleiden. Men dient wel over een goede fysiek en goede laarzen te beschikken om zich daarin te wagen.(1)

De Spaanse troepen

Onder het bevel van Ambrogio Spinola staan de Spaanse troepen voor de stadspoorten wachtend om haar de genadeslag toe te brengen.

De belegerden van hun kant bleven ook niet bij de pakken zitten en probeerden sporadisch de belegering te doorbreken. Vooreerst waren er de schepen die vanuit zee manschappen, voorraden en wapens vanuit Engeland en Nederland konden aanvoeren. Die hadden op hun beurt wel af te rekenen met de Spaanse schepen die voor de kust opereerden om de bevoorrading te beletten en met de kanonnen die te Bredene opgesteld stonden en de geul bestreken.

Verder was het doorbreken van de Noorderdijk een bijzondere troef.

Geschiedschrijvers over de Springers

Bij **Fleming** (2) lezen we dat in het Oostendse kamp een uitzonderlijk fenomeen zich voordeed dat een bijzonder licht werpt op de weerbaarheid der belegerde stad:

“Wij hadden inde Stadt verscheyden Borgeren, kloeke Waeghalsen , die door haer lieder cloeckheyt als die ervarenheit diese hadden inde verdroncken Landen, Springhers ghenaeamt wierden, ...”

Kaart op volgende blz. = kopergravure omstreeks 1601 > Beleg van Oostende met nadruk op de forten en de krekken die het stadsgebied omringen.

Beeldbank Oostende > kaart KP/G0007 uit Stedenatlas Oostende (online beschikbaar via http://www.oostende.be/Productgroep.aspx?_vs=0_N&id=599&pg=3148)

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
 Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

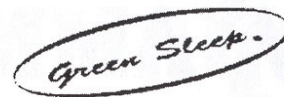
Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.
 Ook op zaterdag. Zondag gesloten

*De Natuurlijkste
 zaak van de kust!*

**GREEN
 SLEEP**

100% "NATUURLIJK"
 SLAAPCOMFORT
 (200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

In dit werk van **Fleming** blijkt ook dat deze jongelingen die de schrijver: "*cloecke jonkmans*" noemt "*...die in ghenen effectuelen diensten en waren, maer door liefde vant Vaderlandt ende welvaren vande Stadt, haer lieder ghewillichlijck in alle gheleghentheden lieten ghebruycken*".

In zijn werk verhaalt **Fleming** verder verschillende succesvolle operaties van de springers:

- "*Eenighe van onse springers brengen vier soldaten met eene vrouwe ghevangen die uyt het quartier waren ghecomen om van armoede mosselen te rapen...*"

- "*Eenighe onse springers seer cloecke Mannen ende Borgers zijn met eenen moet aende Oostzijde uytgevallen ... (en brengen twee soldaten op)*"

- "*Dese sijn op den 5 Januarij 1603 met hare Sprinck-stocken int verdroncken Landt ghegaen ... (en brachten een soldaat van de vijand op)*"

Geschiedschrijver **Vlietinck** (3) verhaalt van: "*Springers die bij de uitvallen als gidsen dienden, dagelijks met hunne springstokken over het strand, het vloeizand en de kanaaltjes den vijand met de grootsten overschrokkenheid overvielen en niet alleen schildwachten, maar personen van groot aanzien, ja zelfs ruiters, gevankelijk Oostende binnen brachten.*"

Ook **Bowens** (4) haalt de springers aan "*... zijnde d'Uytvallers altijd verzeld door een zeker getal Waeghalzen, de gene door hun Kloekheid en hervaerentheyd die zij hadden om over de verdronkene landen te komen...*"

De Staatse troepen bestonden uit beroepssoldaten en waardgelders. Die laatste waren door de stadsmagistraten tijdelijk aangeworven manschappen van allerlei slag en nationaliteit om de stad tegen onlusten en ontij te beschermen. Bij deze laatste groep fungeerden als springer, meestal jonge uit de kluiten gewassen Oostendenaars die de omgeving goed kenden, *...De soldaten verdienden 8 tot 12 gulden per maand, de springers ontvingen vanwege het gevaar, een flinke vergoeding, 1,5 gulden per dag, waarvoor ze met lange polsstokken en musket's nachts in het niemandsland trokken om krijgsgevangenen te maken en ze uit te horen over vijandelijke plannen.*

Op basis van de verschillende beschrijvingen zien we dat de springers dus jonge, sportieve en onvervaarde jongemannen waren die zich vlot en snel konden bewegen in de schorregebieden en moerassen rondom de belegerde stad. Ze werden ingezet als verkenners, als gids voor gewapende groepen en voor guerrillaopdrachten bij nacht. Ze bedwongen met levensgevaar het slib en de soms gevaarlijke onzichtbare kreken die licht overspoeld waren.

De meesten lieten het leven tijdens hun opdrachten onder het vijandelijk vuur of werden verrast door het tij en verdronken, anderen werden gevangen genomen of verdwenen in de nevelen van de geschiedenis.

Zo wordt vermeld dat springers het leven lieten die zich te dicht bij het Spaanse kamp waagden. - "*...eene borger Marien De Clerck een roeckeloos ghesel dapper int Springhen ... en Jan Teeck werden doodgeschoten...*"

Azuriet Reizen

Uw Reis. Onze Passie.

Azuriet Oostende

Kastanjelaan 3

8400 Oostende

059/51 49 51

Azuriet Gistel

Stationsstraat 24

8470 Gistel

059/25 52 40

*U kan bij ons terecht voor zowel
pakketreizen als al uw à la carte
aanvragen !*

Ook geschiedschrijver **Werner Thomas** (5) ver-geet de springers niet “...*De Oostendse Gouverneur zette eveneens de zogenaamde “springers” in. Waaghalzen die met behulp van een polsstok over grachten en beken sprongen en probeerden materiaal, paarden en soldaten van de vijand in handen te krijgen...*”.

Over het aantal effectieven weten we dat Gouverneur van der Noot er eerst 40 en wat later nog 20 in dienst nam.

Verliezen bij de springers door de werking der getijden

Naast de gesneuvelden, waarvan enkelen hoger vermeld, zullen er een aantal door de vele ziekten die de stad teisterden, getroffen zijn geweest en noodgedwongen moeten afhaken, maar de meesten zullen wel hun leven gelaten hebben door verdrinking.

...want als het na intensieve gevechten springtij werd, gebeurde het dikwijls dat “het water opwassende veel doden aan de oude stad aandreef” ...

De wisselwerking van de getijden was in die tijd een onbekend gegeven.

Even in het kort: de getijhoogten uitgedrukt in dm (decimeter) ten opzichte van het Laagste Astronomische Tij (LAT) wijzen er op dat voor Oostende men volgende uiterste waarden (benaderend) kan bereiken:

1) HW (Hoogwater) 36 dm tegen LW (Laagwater) 14 dm: een verschil van 22 dm (**2,20 m**) tussen hoog en laag water.

2) HW 53 dm tegen LW 1 dm een verschil van 52 dm (**5,20 m**) tussen Hoog en Laag water.

D.w.z. op een dag (bij dood tij) meet men een hoogteverschil van 2,20 m tussen HW en LW een andere dag (bij springtij) meet men een hoogteverschil van 5,20 m tussen HW en LW.

We weten nu dat de effectieve duurtijd van het stijgen van het water (ook van het dalen of aftrekken) afhankelijk is van verschillende factoren en dus variabel is. De windkracht en vooral de beruchte noordwesterstorm die een vrije baan heeft over de lengte van de Noordzee kan het water extra meters opstuwten, afhankelijk van de kracht en de duur van het noodweer.

De berekening van het getij wordt daarenboven door de wind beïnvloed wat op termijn onvoorspelbaar is: een sterke noorderwind of westenwind kan de waterstand fel verhogen. Let wel, deze verhoging geldt ook voor het laagwater, de amplitude (het verschil tussen hoog- en laagwater) blijft ongeveer gelijk.

In de nacht van de watersnoodramp in 1953, was de hoogwaterstand in België anderhalve meter hoger dan voorspeld en in Nederland verhoogde deze storm uit het noordwesten het normale HW met drie meter.

Tussen twee LW-standen (ook tussen twee HW-standen) is een tijd van ca. 12,25 u.

De periode ongeveer 2 dagen later dan NM (nieuwe maan) en VM (volle maan) geven een *springtij*, het waterpeil bereikt dan de hoogste amplitudes.

De perioden rond EK (eerste kwartier) en LK (laatste kwartier) geven *dood tij*, het waterpeil bereikt dan de laagste amplitudes.

Eens een HW bereikt, treedt er een overgangsperiode in van ca. 1,30 uur voor het water begint te dalen. Hetzelfde als het peil LW bereikt, treedt er een overgangsperiode in van ca. 2 uur voor het water terug begint te stijgen. Deze tijdstippen noemt men “krank tij”.

We zien hierdoor dat de effectieve stijgingstijd over het algemeen korter is dan de dalingstijd. (6)

Na de overgangsperiode van ca. 2u van het LW tot het bereiken van HW kunnen we voor onze streken een gemiddelde van een ca. 4 u. aannemen.

Uit het voorgaande zien we dat er in bepaalde gevallen een stijging mogelijk is van 5,20 m in ca. 4 u. (240 min) Dat betekent dus dat bij een springtij een plotse stijging van het water van meer dan 2 cm per minuut mogelijk is.

Met dit voor ogen kan men zich soms de verbijstering en paniek van de springers in onbekend onderstroomd gebied in de pikdonkere nacht voorstellen. Veelal is de toestand waarschijnlijk dramatisch afgelopen. Temeer omdat in die tijd de werking van het getij (duur, hoogte) nog een mysterie was.

Het is pas in 1687 dat Isaac Newton in zijn werk “*Philosophiae Naturalis Principia Mathematica*” het mysterie oplost met de basiswetten van de mechanica en de gravitatiewet.(7)

Het einde van de Springers

Bij de overgave van de stad op 22 september 1604 werden de hoofdofficieren van de bezette stad op een prachtige maaltijd bij Spinola ontboden, waarbij ze voor hun moed door de overwinnaar, de hemel werden ingeprezen. De 150.000 doden werden even vergeten.

In Brugge in de Sint-Donaaskerk werd uit dank een plechtig Te Deum opgedragen en werden daar overal vreugdevuren aangestoken omdat het calvinistisch bolwerk Oostende gevallen was.

Verder is er weinig bekend van en over de springers, enkel dit...

"...door hun gevaarlijke opdrachten bleef er bij het einde van het beleg in 1604 van de 60 bekende aangenomen vrijwilligers, amper één springer over..."

Bronnen

- (1) "Bezoekerscentrum Saeftinghe" Emmadorp, gemeente Hulst Nederland
- (2) "Het nieuwe Troje en de wonderlijcke Belegeringhe der Stadt Oostende" Philippe Fleming -'s Gravenhage 1621 (p.71, 79, 104, 156, 324)
- (3) "Het oude Oostende en zijn driejarige belegering 1601-1604" Edw. Vlietinck (p244, en 293)
- (4) "Nauwkeuringe beschrijving der oude en beroemde zee-stad Oostende" Jacobus Bownens (p57)
- (5) "De val van het Nieuwe Troje" Werner Thomas (p8, p71, p104, p105, p109)
- (6) Web: <http://www.meteo.be/meteo/view/nl/123498-Getijden.html>
- (7) "Geheim van het getij" R.G.W. Hisgen en R.W.P.M. Laane (p40)

Uit de karikaturenreeks "Les Bains de mer

belges" van "Richard" in L'Illustration, Journal

Universel van 28 september 1844, blz. 60

OOSTENDE

pendant le bain > après le bain > avant le bain

(Pendant le bain.)

(Après le bain.)

(Avant le bain.)

Foto's Dirk Beirens

Cateringpersoneel op de maalboten ...

Annie Storme in samenwerking met cabinesteward Arne Pyson

“Een schat aan ervaring en knowhow opgebouwd sinds jaren ging verloren.”

Eerst was er de firma RL Peeters, die dan in 1977 overgenomen werd door de firma Wagons-Lits (WL).

Vergeet niet dat er destijds in de zomer 1.700 passagiers ingescheept waren op de pakketboten. Toen waren er 110 zitplaatsen in het restaurant, dat zat 3x vol tijdens een overtocht van 3 uur 30. Denk maar aan de mensen van de afwas, die op de oude boten nog alles met de hand deden, en in de keuken waren er slechts 2 koks voor passagiers, officieren en personeel. Tijdens de winter bleven we ‘s avonds liggen in Dover of Folkestone. In de tijd van 1ste en 2de klasse hadden wij als commies uren nodig om het tafelzilver en het scheepskoper in het restaurant te doen blinken. Commandant Larose kwam dan regelmatig zijn inspectieronde doen, ook in de bemanningshutten en je kon altijd herbeginnen. Die man had nog tijdens de oorlog voor de Engelsen gevaren.

Als je van wacht was, had je de taak om de officieren te bedienen en dit was een ritueel apart. Die kwamen toen in vol ornaat aan tafel en als laatste kwam de commandant binnen en iedereen veerde recht. “Steward, u mag beginnen,” klonk het dan. De chef-steward stond streng op je handen te kijken of je het wel volgens de regels deed. Het waren altijd de jongsten die het aan hun heen hadden, terwijl de ancients naar de bioscoop mochten in Dover. Wij moesten zo ons vak leren, was hun uitvlucht. Bij de maaltijd mochten wij als jonge snaken niet aan dezelfde tafel plaats nemen als de oude barmannen.

Als we aankwamen in Oostende en onze taak zat erop in de zaal, moesten we nog honderden glazen gaan afwassen in de bars en de lege flesjes en plateaus gaan rapen op de open dekken. Had je geluk, dan kreeg je een orangade of een klein stukje Toblerone van de barman. Als je je best deed kon je een trapje hoger komen en dat betekende meer verdienen. We werkten toen op percentage en parten en een dag repos (vrijaf) was zeer zeldzaam.

Als cabinesteward heb ik heel wat gepoetst. De luxehutten werden regelmatig bezet door allerlei VIP’s, artiesten, filmspelers, ministers, prinses en andere royalty’s.

Het was dan ook je taak in te staan voor de bediening op de brug: koffie, soep en bij mist de maaltijden van de gezagvoerder. Ik herinner me nog het voorval van een niet zo snuggere collega op de brug. Telkens de Commandant het bevel “blazen” gaf voor de scheepsfluit, blies de nietsvermoedende steward in “den Ouwen” zijn soep ...

Op de car ferry’s had men toen (1967) een dienstregeling 24 uur werken en 24 uur vrij. 24 uur werken hé...’s nachts lagen we een uur stil in Oostende en na het lossen en laden van wat extra voeding konden we wat rusten voor een half uurtje om dan als zombies terug te vertrekken.

Op de pakketboten had je een zomer en een winterdienst. In de zomer had je de marathons, van de donderdag tot (incl. nachten) de dinsdag werken soms aan 16-17 uur per dag. In de winter had men de dagreizen en de dubbele reizen. Een reis was één maal heen en terug.

Stress, overuren, weekend, feestdagen dat bestond allemaal niet en bijna iedereen had gezinsproblemen, kinderen groeiden op en studeerden af zonder het te beseffen.

Later kwam WL, de schepen werden groter en men verminderde het personeel.

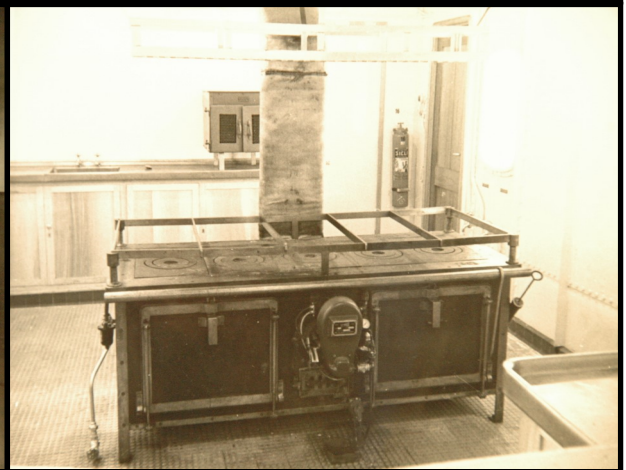
Gelukkig verminderden ook het aantal reizen, dat we op een maand deden.

En er werden eindelijk overuren uitbetaald.

Alle medewerkers van de catering waren enorm flexibel en hebben buitengewoon wat werk verzet.

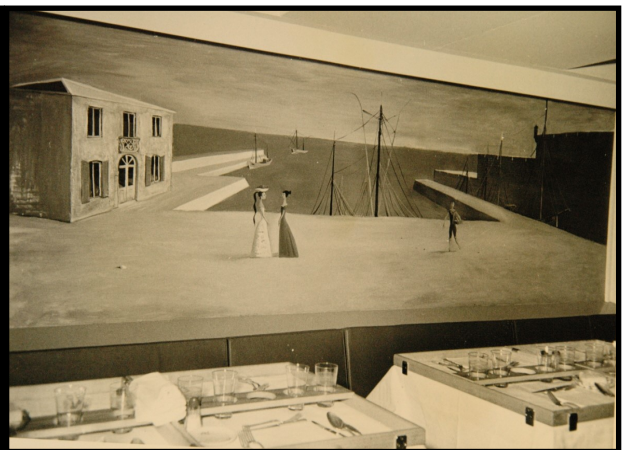
Ik denk daarbij zowel aan de logistieke diensten die zorgden voor de bevoorrading aan boord, als aan de onderhoudsmensen, stewardessen, die vooral na zwaar weer het (ondergekotste) schip moesten proper maken.

Laten we vooral ook de mensen van de Jetfoil niet vergeten.

BAR car ferry 1949 > Prinses Josephine Charlotte
HUT Prinses Josephine Charlotte

RESTAURANT stuurboord Prinses Josephine Charlotte
KEUKENSTOOF Prinses Josephine Charlotte

“schepen varen altijd uit”

2x Restaurant Roi Leopold III (1956-1977)

Tijdens een storm moesten we alles zeer goed vastzetten (bakken bier enz...). Op de tafels in het restaurant kwamen er houten rekken om tegen te gaan dat het bestek en glijswerk van de tafels vloog. Op de voorste ramen werden platen aangebracht tegen inslag en breken. We bleven altijd doorwerken, al lukte dat niet zo goed ...

Foto's van Arne Pyson

Een herinnering aan een overleden collega van de Oostende-Dover lijn

Arne Pyson

Als gewezen steward van onze mailboten, moet ik toch een uniek verhaal vertellen. Vorige week, tijdens mijn verblijf in een jachthaven van Zuid-Frankrijk - weet dat naturisme hier is toegestaan... - had ik van de havenmeester vernomen dat er een kleine bistro pas de deuren had geopend. De beide uitbaters (homo's) waren afkomstig uit Parijs; de oudste ex-prof in de geneeskunde en de andere ex-ingenieur chemie.

Nu tot daar, hele vriendelijke mannen, voor mij geen probleem als het eten maar goed is; een menu van 25 euro. Eerst een Ricard met hapjes, dan voorgerechtje, simpel maar lekker, zalig fris slaatje van geroosterde aubergines, geitenkaas, tomaten, verse vijgen en de nodige kruiden; daarna een onget (perfect gebakken en zeer smaakvolle kraaiibiefstuk) met een gans palet van lekkere zuiderse groentjes; regionaal kaasplankje en achteraf een verse chocolade mousse. Uiteraard met de nodige vin "du region du Var" en koffie met iets tegen de tandpijn.

Tot daar alles normaal..... Geloof me, de details zijn uniek!!

Nu tijdens het zomerseizoen van 1968 of '69 was er aan boord van de pakketboot "Prinses Paola" een cabinesteward genaamd "Dikke Raoul". Hij was zowel voor de mannen als voor de vrouwen. Toen we op een dag, tijdens een marathon (marathon=werken van donderdag tot dinsdag, altijd maar heen en weer varen) in Dover lagen, had hij zodanig veel gedronken dat wij hem total loss in z'n kooi moesten plooiën.

Tijdens de terugreis was het vollen bak, 1.700 reizigers, de zaal (110 couverts) bomvol en we gingen zeker 3 à 4 volle serviezen doen, dus zat er niets anders op om Raoul uit z'n nest te halen. Natuurlijk kregen we hem niet wakker. Dan maar een paar glazen water over z'n kop, in zijn bed. Eindelijk, na zo'n kwartier kwam hij dan te voorschijn; gekleed met een witte kelnersvest en een witte keukenschort voor zich gebonden.

In volle "coup d' feu" merkten we pas dat de nog half dronken en zwevende Raoul, geen broek of onderbroek aanhad. Langs achteren zag men enkel die twee linten van de schort en zijn kaken van z'n gat met die twee dikke billen van hem. Iedereen van de restaurantstewards schreeuwde het uit van het lachen. De chef-steward kreeg bijna een beroerte. De passagiers echter, hadden niets in de gaten ...

Op een dag moest hij een oude Engelse gravin bedienen in haar luxehut.

En ja, de vlam was overgeslagen, zodanig dat hij in Dover alles in plan liet, en ontscheepte om bij haar, op haar landgoed, in de Manor, in te trekken. Een jaar later is zij overleden en kwam hij terug met een dikke geldbeugel en een klein Rubens' schilderij als geschenk voor zijn oude moeder. Toen trakteerde hij ons nog en de ganse crew op champagne. Veel heeft hij aan dit geld niet gehad, want hij overleed korte tijd nadien.

Om terug te komen op mijn lekker etentje van afgelopen week; met prachtig uitzicht op zee. Wat zie ik ?? Dat die ene man bedient zonder broek en zonder onderbroek, maar met een schort voor zich, net als Raoul toen, ook met die twee linten op zijn blote billen.

Ik kreeg de slappe lach en hij kwam vragen of er iets scheelde! "Ça va?" vroeg hij. Ik kon mij echt niet inhouden, jaren heb ik niet zo gelachen!! Achteraf kreeg ik nog een druppel op zijn rekening, maar hij weet nog steeds niet waarom ik zo lachte.

Ik zal er zeker nog eens terug gaan, Ongelooflijk, maar waar !!

ZEEVIS GROOT- & KLEINHANDEL

Van Haudt Patrick - Van De Wynckel Christa

Vismijn 107

8400 Oostende

T vismijn 059 32 19 95

F 059 33 19 95

OPENINGSUREN:

ma-di-wo: 8u - 16u

do: 8u - 13u

vrij: 8u - 16u

za: 8u - 13u

zo: sluitingsdag

